

Kenneth Hänninen

24.1.2020

Rekommendation – förenhetligande av terminologin

Bakgrund

Finsk Energiindustri rf har på senaste tiden flera gånger kontaktats angående termen "överföring" i samband med nättjänsten (elöverföring, överföringsfaktura, överföringsprissättning). Frågan dyker regelbundet upp i rubrikerna, särskilt i samband med sommarstugeägares elräkningar.

Saken har allt emellanåt diskuterats. År 2005 fördes en allvarigare diskussion om saken. De dåvarande elnäts- och elhandelsutskotten utfärdade då en rekommendation om förenhetligande av terminologin. Rekommendationen har dock inte lett till någonting. Inom elhandeln finns det inte längre vare sig behov eller egentligen möjligheter att förenhetliga terminologin. Å andra sidan medför införandet av gemensamma fakturor ett behov av att harmonisera terminologin inom nättjänsten.

I våras startade ET:s nätutskott ett projekt som syftar till att förenhetliga terminologin. Projektet skulle leda till en branschrekommendation som nätbolagen förbinder sig till i så stor utsträckning som möjligt.

För att säkerställa detta ordnades en medlemsenkät under hösten, där nätbolagens åsikter kartlades.

Medlemsenkäten

Enkäten skickades i oktober till ET:s samtliga elnätsmedlemmar. Totalt inkom 48 svar. På basis av svaren anser majoriteten (70 %) av respondenterna att elöverföringsavgift inte är en korrekt term. En ännu större del (87 %) ansåg att det ska synas i produktens namn att elnätets roll har förändrats. Nästan alla (96 %) var redo att gå med i en förändring där termen överföringsavgift byts ut mot termen nättjänstavgift.

Som term för den andel som är oberoende av den överförda mängden energi i nätet fick olika alternativ stöd: majoriteten eller 40 % av respondenterna gav sitt stöd till termen "nättjänstavgift". Nätavgift stöddes av 27 % och grundavgift av 23 %.

Som term för den andel som beskriver den överförda mängden energi i nätet rekommenderades överföringsavgift (69 %) och energiavgift (12 %). Andra alternativ var bl.a. användnings-, förbruknings- och distributionsavgift. Viljan är att tydligare än i dag avskilja skatterna från nätbolagets egen andel.

Som tidpunkt för förändringen föreslogs april 2021 (64 %). En del av respondenterna var beredda att agera snabbare.

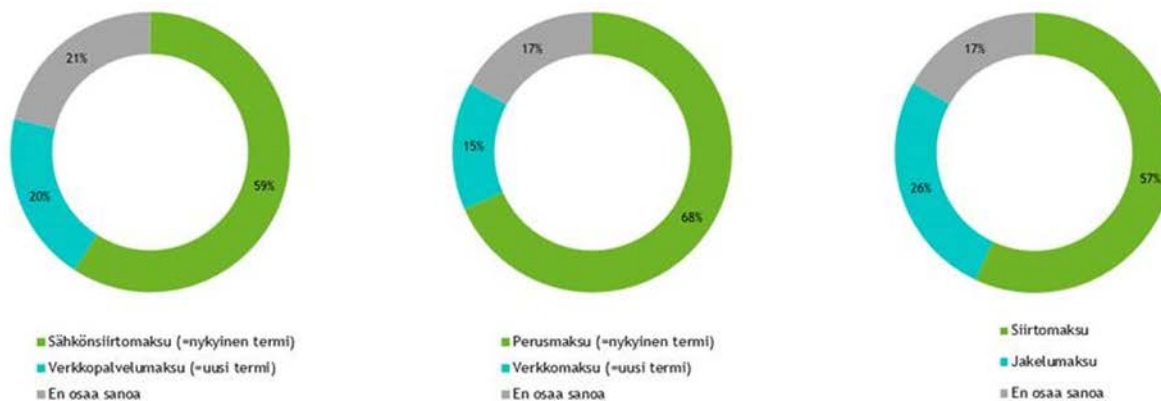
Kundenkäten

Utöver medlemsenkäten ville nätutskottet också höra kundernas åsikter. Syftet med kundenkäten var att utreda hur kunderna upplever den föreslagna förändringen och hur de förstår de föreslagna termerna. Samtidigt ville man veta vilken termkombination kunderna föredrar.

Enkäten genomfördes som en elektronisk enkät under perioden 29.11 – 2.12.2019 i YouGovs konsumentpanel. Målgruppen för undersökningen var finländare som fyllt 18 år. Starturvalet bildades och den slutliga svarsgruppen viktades så att de var representativa för vuxenbefolkningen i Finland enligt ålder, kön och boningsort. Det totala antalet respondenter var 1001.

I enkäten ställdes också andra frågor än sådana som gällde termer. De övriga frågorna gällde bl.a. överföringsprisets förhållande till leveranssäkerheten, elräkningens innehåll, antalet räkningar, totalkostnadernas fördelning samt nättjänstens kostnadsstruktur.

Det egentliga ändamålet med enkäten var att utreda vad kunderna anser om termerna som gäller nättjänsten och elöverföringen. Kundernas svar har sammanställts i följande figur:

Bildtext:

Elöverföringsavgift (=nuvarande term)

Nättjänstavgift (=ny term)

Vet inte

Grundavgift (=nuvarande term)

Nätavgift (=ny term)

Vet inte

Överföringsavgift

Distributionsavgift

Vet inte

Förståeligt nog var de mest välbekanta termerna populärast, alltså de termer som oftast används i dag. Nätutskottet har redan tidigare beslutat att produkten ska heta nättjänst. Det här ligger i linje med avtalsvillkoren och resultaten från medlemsenkäten. Produktens avgiftskomponent beskrivs därmed bäst med termen nättjänstavgift, även om kunderna skulle föredra den välbekanta termen "elöverföringsavgift". I övrigt är det motiverat att följa enkätresultaten.

På basis av ovanstående beslutade nätutskottet att rekommendera följande kombination för nätbolagen:

Produkt	Nättjänst
Avgiftens allmänna namn	Nättjänstavgift
Avgift för fast del	Grundavgift
Avgift för rörlig del	Överföringsavgift
Avgift för kapacitetsreservering	Effektavgift

För närvarande ingår den sista avgiftskomponenten "effektavgift" allmänt i grundavgiften. I fortsättningen skulle en allt större del av grundavgiften flyttas till effektavgiften. För en del av kunderna torde grundavgiften dock kvarstå oförändrad.

Skatter

En annan sak som ställer till med förvirring förutom den svårbegripliga terminologin är elskatten, som debiteras i nätbolagets faktura. Enligt den ovan nämnda kundenkäten uppskattar kunderna överföringens andel till i medeltal 52 %. Elenergiens andel uppskattades till i medeltal 33 %. Skatternas andel uppskattades till i medeltal 24 %. Av enkäten att döma förstår kunderna inte att det i nätbolagets faktura också debiteras elskatt, som redovisas direkt till staten. Situationen skulle underlättas om elskatten skulle hållas isär från nättjänstavgiften tydligare än i dag.

Rekommendation

Energiindustrins nätutskott rekommenderar att terminologin som gäller nättjänsten skall harmoniseras. Följande termer skall tas i bruk **senast 30.4.2021**:

Produkt	Nättjänst
Avgiftens allmänna namn	Nättjänstavgift
Avgift för fast del	Grundavgift
Avgift för rörlig del	Överföringsavgift
Avgift för kapacitetsreservering	Effektavgift